

Direktør på regionalt nivå
Leder av fengsel
Leder av friomsorgskontor
KRUS
KITT
Riksadvokaten
Sivilombudsmannen

RUNDSKRIV

Nr:
KSF 5/2004

Vår ref:
200402745 D-IN NLF

Dato:
13.12.2004

FREMSKUTT LØSLATELSE I MEDHOLD AV STRAFFEGJENNOMFØRINGSLOVEN § 42 FJERDE LEDD

I St. prp. nr. 1 (2004-2005) for budsjetterminen 2005 foreslår regjeringen at Justisdepartementet - i tillegg til andre tiltak for å øke kapasiteten - vil videreføre og utvide det midlertidige tiltaket med fremskutt løslatelse i 2005. I Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005) støtter flertallet i Justiskomiteen en slik videreføring og utvidet bruk.

Dette rundskrivet erstatter rundskriv KSF 3/2003 og Kriminalomsorgens sentrale forvaltnings (KSF) presiseringsbrev av 7. mai 2004 og 4. oktober 2004 som herved oppheves.

KSF gir i dette rundskrivet reviderte retningslinjer for hvordan tiltaket med fremskutt løslatelse skal praktiseres.

Hjemmelen for tiltaket finnes i straffegjennomføringsloven § 42 fjerde ledd og er innført for å sikre et tilstrekkelig antall varetektsplasser og for å redusere soningskøen. Dagens soningskø er så belastende for domfelte og behovet for varetektsplasser er så stort at dette anses å utgjøre en "særlig grunn" for løslatelse etter denne bestemmelsen.

Adgangen til å gi fremskutt løslatelse etter dette rundskrivet gjelder i alle typer fengsler, og det forutsettes at tiltaket benyttes aktivt, slik at det potensialet for køavvikling og fremskaffelse av varetektsplasser som ligger i ordningen blir realisert.

Kapasitetsproblemene i norske fengsler skal sees under ett, og tiltaket skal iverksettes dersom det vil innebære en nødvendig plassgevinst på landsbasis. Tiltaket skal dermed ikke bare benyttes i den enkelte region der det er nødvendig av kapasitetshensyn, men også dersom tiltaket medfører nødvendig fremskaffelse av nye soningsplasser i landet sett under ett, for eksempel ved at én region som benytter tiltaket kan avhjelpe kapasitetsproblemer i de øvrige regionene. Regionene og de enkelte driftsenhetene må altså ikke bare se på egen plassituasjon.

Under henvisning til retningslinjene punkt 3.45.1 og 3.5 til straffegjennomføringsloven, skal tidspunktet for løslatelse fastsettes i så god tid som mulig. For å sikre forsvarlige og

planmessige løslatelsesrutiner, er det ikke et krav om at det foreligger et akutt plassbehov for å gi fremskutt løslatelse. Dermed kan fremskutt løslatelse gis selv om det ikke innebærer en umiddelbar nyinnsettelse på den ledige fengselsplassen. Dette gjelder også for fengsler med lavere sikkerhetsnivå og overgangsboliger, selv om disse ikke utnytter sin kapasitet fullt ut til enhver tid. Det er situasjonen i hele landet sett under ett som er avgjørende for iverksettelsen av dette tiltaket.

Fremskutt løslatelse kan bare benyttes dersom øvrige vilkår for løslatelse på prøve er oppfylt, herunder straffegjennomføringsloven § 42 femte ledd, forskrift til lov om straffegjennomføring § 3-41 og retningslinjene punkt 3.45.2. Det skal dermed ikke besluttes fremskutt løslatelse dersom omstendighetene etter en totalvurdering gjør det utilrådelig. Det skal særlig legges vekt på domfeltes atferd under gjennomføringen av straffen, og om det er grunn til å anta at domfelte vil begå nye straffbare handlinger i prøvetiden. De domfelte som har vist positivt atferd under straffegjennomføringen, skal prioriteres med hensyn til fremskutt løslatelse etter disse regler. Dette gjelder både ved prøveløslatelse og ved løslatelse ved endt tid.

Fremskutt løslatelse kan gis etter følgende kriterier:

- Domfelte med dommer på under 90 dager kan løslates 5 dager før de ellers ville blitt løslatt, med de presiseringer som følger nedenfor vedrørende de korteste dommene
- Domfelte med dommer på 90 dager eller mer kan løslates 10 dager før de ellers ville blitt løslatt
- Domfelte med dommer på 6 måneder eller mer kan løslates 20 dager før de ellers ville blitt løslatt

Når fremskutt løslatelse innvilges sammen med prøveløslatelse i medhold av straffegjennomføringsloven § 42 første eller tredje ledd, gjelder de minimumsreglene som fremgår av disse bestemmelser. Dette innebærer at domfelte som prøveløslates, må ha utholdt minst 60 dager før fremskutt løslatelse i henhold til dette rundskrivet kan innvilges.

Straffegjennomføringsloven stiller også krav om at domfelte med kortere resttid enn 14 dager ikke kan prøveløslates, og domfelte med straffedommer på mindre enn 74 dager kan dermed ikke prøveløslates, unntatt dersom det foreligger tungtveiende grunner.

Dette rundskrivet gjelder også i utgangspunktet korte straffedommer som ikke medfører prøveløslatelse. **Dommer på 15, 16, 17 og 18 dager gis henholdsvis 1, 2, 3 og 4 dagers fremskutt løslatelse. Dommer som er på 19 dager til og med 73 dager, gis 5 dagers fremskutt løslatelse i forhold til endt tid.**

Regelverket illustreres med følgende eksempler:

1. En domfelt med dom på 60 eller 70 dager kan ikke prøveløslates med hjemmel i straffegjennomføringsloven § 42 første ledd, men kan innvilges fremskutt løslatelse med 5 dager.
2. En domfelt med dom på 75 eller 90 dager kan prøveløslates med hjemmel i straffegjennomføringsloven § 42 første ledd etter 60 dager, men minimumsreglene utelukker fremskutt løslatelse.
3. En domfelt med dom på 105 dager kan prøveløslates med hjemmel i straffegjennomføringsloven § 42 første ledd etter 70 dager og kan gis 10 dagers fremskutt løslatelse.

4. En domfelt med dom på 6 måneder kan prøveløslates med hjemmel i straffegjennomføringsloven § 42 første ledd etter 4 måneder og kan gis 20 dager fremskutt løslatelse.

Tiltaket gjelder også domfelte som gjennomfører subsidiær fengselsstraff etter dom på samfunnsstraff, men ikke subsidiær fengselsstraff etter bot.

Bestemmelsene i straffegjennomføringsloven § 6 om myndighet til å treffe avgjørelser, forskrift til loven § 2-1 om delegasjon av avgjørelsesmyndighet og retningslinjene punkt 2.2. gjelder tilsvarende.

Rundskrivet trer i kraft 1. januar 2005.

Med hilsen

Kristin Bølgen Bronebakk
ekspedisjonssjef

Elisabeth Barsett
fung. avdelingsdirektør